

Nærings- og fiskeridepartementet

13. mars 2026

Høringssvar – Forslag om en midlertidig tilskuddsordning for fiskere i Oslofjorden

Innledning

Pelagisk Forening viser til brev av 26. februar 2026 om forslag til forskrift om midlertidig tilskudd for fiskere i Oslofjorden.

På bakgrunn av råd fra Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet innførte regjeringen fra 1. januar 2026 en rekke nye fiskeritiltak i Oslofjorden, inkludert tre nullfiskeområder der all fiske forbys. Begrunnelsen for rådene fra de ulike direktoratene er at «økosystemet Oslofjorden» er i så dårlig forfatning at området bør vernes. Bestandene av fisk og krepsdyr er rekordlave. Samtidig er det enighet om at grunnen til at Oslofjorden er i krise ikke skyldes et for stort uttak av fisk og sjømat. Regjeringen peker på utslipp fra landbruket, herunder særlig nitrogen og fosfor, og avløp rett ut i fjorden som den viktigste årsaken til at økosystemet er i ubalanse.

Relativt mange fiskere har blitt berørt av fiskeforbudet fra og med 1. januar i én eller annen form. Enkelte fiskere har valgt å ikke videreføre driften i andre områder mens mange fortsetter fisket i andre områder. Den kategorien fiskere som har valgt å fortsette fiske i 2026 vil med all sannsynlighet ha færre områder å bedrive sitt yrke, og følgelig mest sannsynlig ha lavere inntekter sammenlignet med tidligere år. Pelagisk Forening mener derfor at alle som kan dokumentere inntekter fra tidligere år i berørte områder bør omfattes av denne tilskuddsordningen.

I høringsnotatet fremkommer det at midlene skal fordeles likt mellom kvalifiserte søkere fordi det vil ta ned kompleksiteten i saksbehandlingen. Dette mener vi er helt feil fokus. Vi mener at instansen som skal håndtere saksbehandlingen bør avsettes økte midler til å kunne gi differensierte satser. Fiskere som har mistet inntektsgrunnlag som følge av utslipp i fjorden bør kompenseres, og vi mener derfor det er feil at fiskere som ønsker å satse i andre områder ikke skal kompenseres.

Rammen for tilskuddsordningen er bevilget gjennom statsbudsjettet, og er på 15 millioner kroner. Dersom vilkårene i den foreslåtte forskriften blir fastsatt slik den fremkommer i høringsnotatet mener vi bevilgningen burde vært langt større. Vilårene for tilskudd er altfor snevre og det vil være relativt få fartøy som vil kunne kvalifisere for tilskudd. Vi mener også at det kan være behov for tilskudd også i 2027 og 2028. Derfor bør bevilgningen i statsbudsjettet videreføres i de kommende år. I det følgende kommer vi til å drøfte de enkelte vilkårene i forskriften.

Fartøy- og redskapsgruppe

Pelagisk Forening reagerer på at det er foreslått at ordningen kun vil gjelde for eiere av fartøy som driver fiske etter reker med trål. Hvorfor andre, som kan dokumentere inntekt fra fiske med andre redskaper, ikke skal være omfattet er for oss uforståelig. I Oslofjorden har fiskere i lang tid også drevet et utstrakt teinefiske etter forskjellige arter. Disse bør selvsagt også omfattes av ordningen.

Manntallsstatus

Vi er enige i at en tilskuddsordning bør være forbeholdt fiskere som har fiske som hovedaktivitet, men vi ser det som problematisk at det stilles krav om manntallsføring. Det er i dag ikke et krav om manntallsføring i fisket etter arter som ikke er adgangsregulerte i deltakerforskriften. Dersom en fisker kan dokumentere at fiskeri er hans hovedaktivitet, uavhengig av manntallsstatus, bør fiskeren kvalifisere på dette punktet. Vi mener derfor at manntallsføring på blad B blir for strengt.

Nedre grense for omsetning

I forslaget stilles det vilkår om omsetning på minimum 500.000 kr i snitt de siste tre år. Igjen mener vi at dersom en fisker har fiskeri som hovedaktivitet, og fyller de andre vilkårene som settes, bør de kunne kvalifisere for tilskudd. Særlig dersom manntallsføring på blad B stilles som vilkår bør denne forskriften speile kravene for inntekt lik forskrift om manntal for fiskarar og fangstmenn mv. Fiskere på blad B, som ikke er i annet yrke, som av ulike årsaker har lavere inntekter enn det foreslåtte vil være avskåret fra tilskuddsordningen. Eksempelvis vil fiskere som, i tillegg til å stå på blad B, mottar arbeidsavklaringspenger generelt ha lavere inntekter enn andre fiskere, fordi de bruker fiskeri til å gradvis komme tilbake til arbeidslivet. Tilskuddet fiskeren mottar vil jo gjenspeile inntektene de har hatt, men vi mener det er prinsipielt viktig å ikke avskjære denne kategorien fiskere.

Øvre aldersgrense

Personer som har drevet fiskeri et helt liv, og hatt det som hovedaktivitet, vil etter den foreslåtte forskriften ikke kunne motta tilskudd etter fylte 66-72 år (som foreslått i høringsnotatet) selv om de står på blad B. Igjen mener Pelagisk Forening at kravene for å motta tilskudd kan gjenspeiles i vilkårene i manntallsforskriften. Personer over 75 år overføres til blad A, og vi mener derfor at øvre aldersgrense for å motta tilskudd bør være 75 år.

Dokumentert fangst innenfor nullfiskeområdene

Pelagisk Forening er enige i at det må kunne dokumenteres inntekt fra tidligere år i nullfiskeområdene, men det synes problematisk å avskjære fiskere som mister litt mindre enn 75 % av sine inntekter etter innføring av fiskeforbudet. Dersom en fisker tidligere kun har hatt noe av sine inntekter i berørte områder bør disse være i posisjon for tilskudd. De

har mistet en del av inntektsgrunnlaget fordi jordbruk og annen industri har fått tillatelser til utslipp i fjorden. Vi mener som sagt at alle som kan dokumentere tapte inntekter som følge av utslippene bør kompenseres, men tilskuddsbeløpet skal jo selvsagt gjenspeiles i inntektene de har hatt de siste årene.

Vilkår om at fartøyet må tas ut av fiske

Nærings- og fiskeridepartementet ønsker at ordningen skal være forbeholdt de som i liten grad har mulighet til å flytte sin aktivitet til utenfor nullfiskeområdene. De ønsker derfor at eiere av fartøy som mottar tilskudd må slette sitt fiskefartøy i merkeregisteret innen 1. januar 2027.

Pelagisk Forening mener at det vil være svært synd å kreve at fiskere som har hatt deler av sine inntekter i berørte områder må selge fartøyet for å motta tilskudd. For det første vil verdien av fiskefartøy som driver eksempelvis reketrål være lavere enn før fiskeforbudet, og det vil for enkelte være mer attraktivt å prøve fisket i andre områder. For det andre vil et tilskudd hjelpe uforskyldte fiskere, som ønsker å drive videre i andre områder, nettopp å gjøre det.

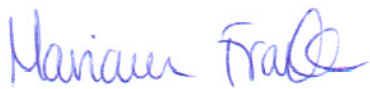
Oppsummering

Dette mener vi om tilskuddsordningen:

- Tilskuddet bør være differensiert basert på inntekt, og det bør ikke være en nedre inntektsgrense. Saksbehandlingen kan bli omfattende, men vi mener departementet bør legge til rette for at instansen som behandler sakene får de midlene de trenger.
- Forbeholdt aktive fiskere som har fiskeri som hovedaktivitet.
- Det bør ikke være krav om salg av fartøy.
- Det bør være mulig å motta tilskudd for alle fiskere, ikke bare de som driver med reketrål.
- Det bør være mulig å søke om tilskudd også i de kommende år.

Med hilsen

Pelagisk Forening - Pelagisk Servicekontor AS



Mariann Frantsen
daglig leder



Håvard Fause
seniorrådgiver